

3. Про затвердження Інструкції з організації відбудовних робіт при ліквідації наслідків транспортних подій на залізницях України: Наказ Міністерства транспорту України від 27.04.2001 № 258. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0422-01

4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20–21. – Ст. 190.

5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

6. Про заходи щодо забезпечення здійснення місцевими державними адміністраціями виконавчої влади на відповідній території: Указ Президента України від 24.05.2013 № 307/2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/307/2013

Дытюк В. З. Административно-правовое регулирование обеспечения общественной безопасности на объектах транспорта местными государственными администрациями исполнительной власти

Затрагиваются вопросы административно-правового обеспечения общественной безопасности на объектах транспорта местными государственными администрациями исполнительной власти.

Ключевые слова: *общественная безопасность, транспорт, органы местного самоуправления, местные государственные администрации.*

Dytyuk V. Z. Administrative Legal Providing For Public Safety on Transport Object by the Local State Administrations of Executive Power

The questions of administrative legal providing of public safety on transport objects by the local state administrations of executive power are analyzed in the article.

Key words: *public safety, transport, local governments bodies, local state administrations.*

Стаття надійшла 13 вересня 2013 р.

УДК 342.951: 353.214

С. С. Єсімов

УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Порушуються питання адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності органів внутрішніх справ, підвищення ефективності діяльності підрозділів зв'язків із громадськістю та відомчих засобів масової інформації.

Ключові слова: *засоби масової інформації, органи внутрішніх справ, інформаційна система, ефективність діяльності, зв'язки з громадськістю.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності органів внутрішніх справ зумовлена значними політичними та соціально-економічними змінами в країні, в результаті яких відбулося істотне збільшення інформатизації суспільства. Інтенсивність розвитку законодавства, зокрема відомчого, що регулює відносини, які виникають у процесі інформаційної діяльності, і одночасно наявність неврегульованих відносин характеризують важливість цієї сфери для наукових досліджень. Інформаційна діяльність органів внутрішніх справ – високорозвинена технічна та соціально-економічна система, об’єкт державного управління та правоохорони, що володіє складною правовою організацією, поліфункціональністю складових елементів і зв’язків, динамізмом, багатосуб’єктністю та багатоступневистю відносин, які потребують державно-правового впливу та захисту.

Стан дослідження. Різні аспекти інформаційного законодавства тією чи іншою мірою щодо діяльності органів внутрішніх справ у інформаційному просторі висвітлювались в роботах українських і зарубіжних учених-адміністративістів: В. Б. Авер’янова, С. С. Алексеєва, О. А. Банчука, О. В. Бойченка, С. Ф. Гуцу, В. І. Гурковського, А. М. Гулеміна, В. А. Комарова, Б. А. Кормича, Н. В. Паршиної, В. С. Цимбалука, І. В. Мартянова, О. В. Синєокого та інших.

Однак комплексне дослідження адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності органів внутрішніх справ в умовах адаптації національного інформаційного законодавства до вимог Європейського Союзу та реформування нормативно-правової бази діяльності правоохоронних органів не здійснювалося. Перед органами внутрішніх справ постало завдання з повернення довіри громадян, формування позитивного іміджу співробітників органів внутрішніх справ. Основою для вирішення цього завдання повинні стати принципи інформаційної відкритості органів внутрішніх справ, прозорості їх діяльності, створення ефективних механізмів громадського контролю. У цьому випадку інформаційна функція набула нового змісту, який безпосередньо стосується прав і свобод людини та громадянина, що викликає необхідність комплексного аналізу адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності органів внутрішніх справ з позиції юридичної науки та погляду на законодавство Європейського Союзу.

Метою статті є розроблення теоретичних підходів до визначення шляхів підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності органів внутрішніх справ.

Виклад основних положень. У сфері інформаційної діяльності функціонують різні за природою та виявом елементи, процеси та зв'язки. Вони мають внутрішню структуру, взаємодіють і в цілому утворюють систему, яка сформувалась за роки незалежності України.

Модернізація діяльності органів внутрішніх справ покликана сприяти підвищенню ефективності захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян, протидії злочинності, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки. В основі подальшої організації діяльності органів внутрішніх справ міститься кілька концептуальних ідей, однією з яких є закріплення партнерської моделі взаємовідносин міліції та суспільства [1]. Організаційні зміни виникають з необхідності гуманізації роботи міліції. Як основоположні засади розглядається дотримання прав і свобод людини та громадянина, безпека окремої особи, що визначає нові, як за сукупністю, і за юридичним змістом, правові засади діяльності міліції, серед яких: дотримання прав і свобод громадян, законність, неупередженість, відкритість і публічність, забезпечення суспільної довіри та підтримки, взаємодія та співпраця, використання досягнень науки та техніки, сучасних інформаційних технологій. Однією із основоположних засад діяльності міліції визначено її відкритість і прозорість [2].

У цих умовах очевидно підвищення ролі підрозділів зв'язків із громадськістю (зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації – у міських, районних і лінійних органах) як потужного та ефективного каналу реалізації інформаційної політики МВС України. Наскільки широко, відкрито, доступно висвітлюватимуться процес організаційно-структурних змін, значною мірою залежить успіх подальшої діяльності органів внутрішніх справ щодо виконання покладених на них завдань і функцій.

Системний аналіз інформаційної діяльності органів внутрішніх справ видається багатограним і обсяжним, що вимагає комплексного вивчення засад адміністративно-правового та організаційного регулювання, оскільки на сучасному етапі виникає протиріччя між необхідністю оптимізації інформаційної діяльності органів внутрішніх справ і відсутністю достатньої теоретичної бази для отримання нових знань, здатних забезпечити реалізацію цих процесів щодо діяльності відомчих засобів масової інформації та підрозділів зв'язків з громадськістю. Протиріччя між об'єктивними вимогами суспільства до підвищення ефективності інформаційної діяльності органів внутрішніх справ і його практичної реалізації, яка не відповідає цим вимогам, простежувалося у червні-липні 2013 року під час подій у селищі міського типу Врадіїв-

ка Миколаївської області [3]. Зазначене зумовлює необхідність зміни інформаційної діяльності органів внутрішніх справ. Відомчі засоби масової інформації повинні бути наповнені якісною і актуальною інформацією, матеріалами щодо сприяння громадянам у вирішенні нагальних проблем охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки. Реалізуючи інформаційну політику МВС України, підрозділи зв'язків із громадськістю, відповідальні за організацію взаємодії із засобами масової інформації, повинні використовувати весь арсенал сучасних форм і методів координації та співпраці, розроблених адміністративно-правовою наукою. Їх діяльність повинна відповідати інтересам громадян і відомчим інтересам МВС України та регулюватися на відомчому рівні.

Діяльність відомчих засобів масової інформації та підрозділів зв'язків із громадськістю – не самоціль, а засіб реалізації принципів відкритості та публічності, спрямованих на створення нової моделі партнерських взаємовідносин органів внутрішніх справ і представників громадянського суспільства, нерозривно пов'язану з політичними, соціальними та економічними процесами в державі [2]. Водночас практика діяльності органів внутрішніх справ України показала, що система забезпечення інформаційної діяльності органів внутрішніх справ розвивається через удосконалення її форм і методів винятково в організаційно-адміністративному аспекті.

Як основний елемент системи інформаційної діяльності органів внутрішніх справ, відомчі засоби масової інформації мають низку системних характеристик, що дозволяють сприймати як особливі інтегровані об'єкти системи. Під інформаційною діяльністю органів внутрішніх справ розуміється повний цикл інформаційних заходів, що охоплює: пошук, отримання, збір, обробку, створення, виготовлення, поширення, надання, передачу, споживання, використання, обмін, перетворення, зберігання інформації. Специфіка правосуб'єктності відносин за участю відомчих ЗМІ полягає в їх особливому соціально-правовим статусі, який, з одного боку, характеризує останніх в якості суб'єктів, що здійснюють інформаційний вплив, з іншого – як засіб (канал) цього впливу. Подібний двоїстий характер правового становища відомчих ЗМІ залежить від чіткої нормативно-правової бази, що визначає правовий статус відомчих ЗМІ як суб'єкта сучасного інформаційного суспільства, яка сьогодні практично відсутня [4].

Система інформаційної діяльності в ОВС – результат взаємодії відомчих ЗМІ, підрозділів зв'язків із громадськістю та системи органів внутрішніх справ. Ця система має актуальний набір інтегрованих у неї

функцій, які реалізуються через діяльність відомчих ЗМІ та підрозділів зв'язків із громадськістю. Відомчі ЗМІ виконують соціальну, економічну, інформаційно-комунікативну, матеріально-технічну та духовно-ідеологічну ролі, водночас становлять особливу систему інформування населення про діяльність органів внутрішніх справ. Діяльність відомчих ЗМІ та галузевих підрозділів зв'язків з громадськістю (та засобами масової інформації в міських, районних, лінійних відділах внутрішніх справ) – це особлива система інформаційних відносин, основна частина яких формує об'єкт правового регулювання в межах адміністративного права.

Сучасна система інформаційної діяльності в ОВС характеризується: невизначеністю основних принципів інформаційної політики МВС України; системною співпрацею органів внутрішніх справ із засобами масової інформації (визначена наказом МВС України від 25.03.2010 № 88 [5]); наявністю розгалуженої відомчої нормативно-правової бази [6], що регламентує механізми адміністративно-правового регулювання в цій сфері та форм статистичної звітності за напрямками діяльності підрозділів зв'язків з громадськістю [7]; упровадженням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Основні методи адміністративно-правового регулювання діяльності підрозділів зв'язків з громадськістю об'єднуються у дві групи: загальні та специфічні. Загальні методи адміністративно-правового регулювання діяльності вказаних підрозділів здійснюються нормативними і індивідуальними правовими актами. Специфічні методи мають вузько спрямований характер і стосуються тільки діяльності цих підрозділів.

На сучасному етапі значно зростає питома вага таких специфічних адміністративних методів, як вибір, розсуд, стимулювання, узгодження, прогнозування, взаємодія тощо, які поки що нормативно не закріплені. Аспекти взаємодії важливі в контексті методів адміністративно-правового регулювання інформаційної діяльності ОВС.

Під час взаємодії, в цьому випадку – інформаційної, процес повинен відбуватися в обстановці транспарентності. Під транспарентністю органів внутрішніх справ слід розуміти відкритість, загальнодоступність і гласність інформації, що стосується діяльності органів внутрішніх справ, доступ до якої не обмежений законодавством. З позицій інформаційного права головною складовою транспарентності слід вважати доступність, відкритість, гласність і публічність, які виступають засобами, що забезпечують доступність тієї чи іншої інформації з метою забезпечення правової інформованості широких кіл громадськості як засобу загальної профілактики правопорушень.

Правова інформованість – це важливий напрям юридичної діяльності, що виражається у здійсненні інформаційного обслуговування населення, організацій, різних структур громадянського суспільства шляхом створення та розвитку сфери інформаційних послуг. Як вид державної діяльності, правова інформованість повинна охоплювати такі напрями: формування, збереження та раціональне використання інформаційних ресурсів у телекомунікаційному аспекті (відповідно до затвердженої Указом Президентом України 8 липня 2009 р. № 514/2009 Доктрини інформаційної безпеки України [8]). Провадження діяльності з правової інформованості має бути пов'язано із забезпеченням безперешкодного доступу до інформаційних ресурсів і послуг і передбачає роботу в сфері законодавчого регулювання забезпечення безперешкодної реалізації громадянами прав і обов'язків в інформаційній сфері (і у контексті публічної інформації, і у сфері діяльності всіх видів засобів масової інформації). Зазначене обґрунтовує висновок про те, що процес виникнення в системі інформаційного права нового структурного елементу (правового забезпечення інформаційної діяльності органів внутрішніх справ) має об'єктивний характер. Він обумовлений науково-технічним прогресом, розвитком інформаційних технологій, зростанням економічної та соціальної значущості інформації, розвитком інформаційного суспільства та виникненням загроз інтересам його суб'єктів, необхідністю удосконалення правової інформованості та законодавства у сфері профілактичної діяльності.

Ці передумови взаємопов'язані та розглядаються як стійкі тенденції інституційного типу до формування підгалузі правового забезпечення інформаційної діяльності в органах внутрішніх справ.

Аналіз нормативно-правових актів, що регулюють інформаційну діяльність органів внутрішніх справ, свідчить про недоліки, проблеми, прогалини системного характеру, які значно знижують ефективність діяльності відомчих засобів масової інформації та підрозділів зв'язків з громадськістю. Підвищення ефективності можливо через розробку та реалізацію доповнення нормативно-правового забезпечення інформаційної діяльності органів внутрішніх справ шляхом підготовки та впровадження Цільової програми з розвитку інформаційної діяльності в органах внутрішніх справ і Положення про формування єдиного інформаційного простору МВС України.

Доцільно також уведення навчальної дисципліни «Теорія і практика зв'язків з громадськістю» в Академії управління МВС України, а також на курсах підвищення кваліфікації керівного складу (при призначенні на посаду начальників міських, районних і лінійних відділів внутрішніх справ) в освітніх установах системи МВС України.

Висновки. Сучасна організація інформаційної діяльності в органах внутрішніх справ не є оптимальною. З огляду на ситуацію, що змінилася, орієнтацію законодавця на створення партнерської моделі відносин, доцільно внести корегування в організацію діяльності відомчих засобів масової інформації та підрозділів зв'язків з громадськістю, зокрема шляхом:

1. Створення повноцінної (завершеної) по горизонталі та вертикалі системи відомчих засобів масової інформації, встановлення оптимального співвідношення друкованих та електронних засобів масової інформації, створення телевізійного каналу МВС України, орієнтованого на об'єктивне висвітлення подій і реформ, які відбуваються в правоохоронних органах, і на правове виховання всіх верств населення.

2. Оптимізація структури підрозділів зв'язків із громадськістю в апаратах головних управлінь, управлінь МВС в областях, містах Києві, Севастополі, на транспорті та помічників начальника міських, районних, лінійних відділів зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації, конкретизації напрямів їх діяльності, встановлення взаємодії з відомчими засобами масової інформації (на підставі відомчого нормативного акту – наказу або доручення), збільшення штатної чисельності підрозділів зв'язків із громадськістю (в апаратах головних управлінь, управлінь обласного рівня) за рахунок перерозподілу штатної чисельності помічників начальника міських, районних, лінійних органів; визначення чіткого переліку посадових осіб у структурі міських, районних, лінійних органів внутрішніх справ, уповноважених взаємодіяти із засобами масової інформації на місцевому рівні за відсутності відповідних посад у вказаних органах.

3. Підвищення інформаційної відкритості діяльності органів внутрішніх справ, ведення особистих блогів керівниками різних рівнів у структурі органів внутрішніх справ (начальниками головних управлінь, управлінь в областях, на транспорті, містах з населенням більше 1 млн. осіб, керівників галузевих служб центрального апарату МВС України), організації електронного прийому громадян, удосконалення форми статистичної звітності підрозділів по зв'язках з громадськістю, актуалізації моніторингу матеріалів, розміщених у засобах масової інформації, врахування громадської думки з ключових питань оперативно-службової діяльності.

4. Упровадження сучасних досягнень науки і техніки в діяльність відомчих засобів масової інформації та діяльність підрозділів зв'язків з громадськістю;

5. Здійснення цільового замовлення на підготовку для потреб МВС України певної кількості фахівців у відповідних навчальних закла-

дах, що спеціалізуються на підготовці за спеціальностями 6.030.302 – «Зв'язки з громадськістю» та 6.030.301 – «Журналістика», з проходженням цими категоріями особового складу відповідно до навчального плану ознайомлювальної, навчально-виробничої, переддипломної практики в структурних підрозділах МВС України, апаратах ГУМВС, УМВС, міських, районних, лінійних органах.

6. Розробка Цільової програми з розвитку інформаційної діяльності в органах внутрішніх справ і Положення про формування єдиного інформаційного простору МВС України.

7. Введення навчальної дисципліни «Теорія і практика зв'язків з громадськістю» на курсах підвищення кваліфікації керівного складу (при призначенні на посаду начальників міських, районних і лінійних відділів внутрішніх справ, інших керівників номенклатури МВС України) в Академії управління МВС України (Національному університеті внутрішніх справ).

1. Виступ Міністра внутрішніх справ України В. Ю. Захарченка на Координаційно-експертній раді.

2. Щодо пропозицій до проекту Комплексного плану заходів із формування іміджу органів внутрішніх справ на 2013–2014 рр.: Лист МВС України № 6368/Зр від 17.04.2013 р.

3. Про додаткові заходи щодо зміцнення дисципліни та законності: Доручення МВС України № 11479/Зр. від 94.97.2013 р.

4. Комаров В. А. Діяльність центрів зв'язків з громадськістю ОВС України щодо зміцнення правопорядку та профілактики правопорушень: організаційно-правові питання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. А. Комаров. – Х., 2007. – 20 с.

5. Про вдосконалення взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації: Наказ МВС України від 25.03.2010 № 88.

6. Про затвердження Звіту форми 1-ЗГ: Наказ МВС України від 08.07.2013.

7. Про затвердження Статуту редакції щотижневої газети МВС України «Іменем Закону»: Наказ МВС України від 20.03.2003 № 280.

8. Про затвердження Доктрини інформаційної безпеки України: Указ Президента України 08.07.2009 № 514/2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.ua/ru/documents/9570.html

Есимов С. С. Усовершенствование административно-правового регулирования информационной деятельности органов внутренних дел

Затрагиваются вопросы административно-правового регулирования информационной деятельности органов внутренних дел, повышения эффективности деятельности подразделений по связям с общественностью и ведомственных средств массовой информации.

Ключевые слова: *средства массовой информации, органы внутренних дел, информационная система, эффективность деятельности, связи с общественностью.*

Yesimov S. S. Improvement of Administrative Legal Regulation of Information Activity of the Bodies of Internal Affairs

The article devoted to the questions of administrative legal regulation of information activities of bodies of internal affairs, improvement the efficiency of departments of Public Relations and departmental media.

Key words: *media, law enforcement bodies, information system, the effectiveness of the activity, public relations.*

Стаття надійшла 13 вересня 2013 р.

УДК 342.9.(477)

О. М. Глюшик

ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ДОГОВОРІВ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Досліджено питання та проблеми загального порядку укладення адміністративних договорів правоохоронними органами. На основі аналізу теоретичних досліджень виокремлено стадії укладення адміністративних договорів у загальному порядку, здійснено поглиблене вивчення укладення адміністративних договорів правоохоронними органами.

Ключові слова: *адміністративний договір, укладення адміністративних договорів, процедура (порядок) укладення договору, правоохоронний орган, загальний порядок укладення адміністративного договору, свобода договору.*

Постановка проблеми. Однією з умов активізації процесів євроінтеграції України є створення ефективної системи правоохоронних органів та адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу. В умовах реформування правоохоронної системи серед завдань, котрі мають здійснюватись, – пошук засобів такої оптимізації діяльності правоохоронних органів. Одним із засобів такої оптимізації має стати використання адміністративного договору для організації на добровільній основі узгодженої діяльності правоохоронних органів між собою та з іншими суб'єктами адміністративно-правових відносин.